

The Effects of Reconciliation in the Hypothesis of Changing the Juridical Classification of the Deed

Anca-Lelia LORINCZ¹

Abstract: Taking into account a recent interpretive decision of the Constitutional Court of Romania (Decision no. 222/2023), this study addresses the issue of the effects of reconciliation, as a cause that removes criminal liability, in the hypothesis of changing the juridical classification of the deed after reading the act of referral to the court. The research methods used in the elaboration of this work are: documentation, scientific analysis, including comparative (of legal provisions from successive normative acts that regulate the same institution, or of legal provisions from different normative acts that regulate related institutions), as well as interpretation. Finding the existence of a non-correlation between some provisions of the current Romanian Criminal Code in the matter of reconciliation and some provisions of the current Romanian Code of Criminal Procedure in the matter of changing the juridical classification of the deed, a non-correlation that may lead to the violation of the right to a fair trial (consecrated in art. 6 of the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms), the present study concludes with a concrete proposal for a ferenda law, so as to ensure the respect of this fundamental right.

Keywords: criminal process; removal of criminal liability; legislative omission; unconstitutionality; the right to a fair trial

1. Introducere - instituția împăcării, din perspectiva dreptului penal substanțial și din perspectiva dreptului procesual penal

Instituția împăcării, reglementată în Codul penal român ca și cauză de înlăturare a răspunderii penale, are relevanță, sub aspect procedural, ca și caz care împiedică punerea în mișcare și exercitarea acțiunii penale. Cu alte cuvinte, instituția împăcării

¹ Professor, PhD, "Dunărea de Jos" University of Galați, Faculty of Law and Administrative Sciences, Doctoral School of Social and Human Sciences, Romania, Address: Domnească Street no. 111, Galați, Romania, Corresponding author: lelia.lorincz@gmail.com

poate fi abordată atât din perspectiva dreptului penal substanțial (material), cât și din perspectiva dreptului procesual penal.

Sub aspect material, împăcarea este reglementată în actualul Cod penal¹, drept cauză care înlătură răspunderea penală și stinge acțiunea civilă, în cazurile în care punerea în mișcare a acțiunii penale s-a făcut din oficiu, cu condiția ca legea să o prevadă în mod expres.

Raportându-ne la dispozițiile Codului penal anterior², constatăm o reconfigurare a noului conținut juridic al instituției împăcării, printr-o schimbare substanțială de paradigmă față de vechea reglementare. Astfel, dacă potrivit reglementării anterioare, împăcarea părților producea efecte și în cazul în care acțiunea penală era pusă în mișcare din oficiu, deci nu doar la plângere prealabilă, în conformitate cu noile dispoziții normative împăcarea poate interveni doar în cazul infracțiunilor pentru care acțiunea penală s-a pus în mișcare din oficiu și doar dacă legea o prevede în mod expres. Așadar, legiuitorul actualului Cod penal român a dorit să realizeze o distincție între cele două cauze care înlătură răspunderea penală (retragerea plângerii prealabile, respectiv împăcarea), prin prevederea faptului că, în principiu, retragerea plângerii prealabile poate interveni în cazul infracțiunilor pentru care acțiunea penală se pune în mișcare la plângere prealabilă, iar împăcarea este posibilă în cazul infracțiunilor pentru care acțiunea penală se pune în mișcare din oficiu (Volonciu ș.a., 2014, p. 51).

Examinând dispozițiile Părții speciale a actualului Cod penal român, se observă faptul că instituția împăcării este aplicabilă, în prezent, în cazul următoarelor infracțiuni: furt, furt calificat (în anumite forme prevăzute de lege), furt în scop de folosință, însușirea bunului găsit sau ajuns din eroare la făptuitor, înșelăciune, înșelăciunea privind asigurările, violența în familie (respectiv, infracțiunile de lovire sau alte violențe și de vătămare corporală din culpă, săvârșite asupra unui membru de familie, atunci când acțiunea penală a fost pusă în mișcare din oficiu). Prin urmare, spre deosebire de reglementarea anterioară, s-a restrâns sfera infracțiunilor în cazul cărora împăcarea înlătură răspunderea penală.

De asemenea, un element de noutate, față de vechea reglementare, constă în introducerea unor dispoziții exprese privind incidența instituției împăcării în cazul persoanei juridice:

- împăcarea se realizează de reprezentantul legal sau convențional ori de către persoana desemnată în locul acestuia;

---

¹ Art. 159 din Codul penal adoptat prin Legea nr. 286/2009, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 510 din 24 iulie 2009, cu modificările și completările ulterioare.

² Art. 132 din Codul penal adoptat în 1968, republicat în Monitorul Oficial al României nr. 65 din 16 aprilie 1997, cu modificările și completările ulterioare.

- efectele împăcării intervenite între persoana juridică ce a săvârșit infracțiunea și persoana vătămată nu se răsfrâng și asupra persoanelor fizice care au participat la comiterea faptei;

- dacă infracțiunea este săvârșită de reprezentantul persoanei juridice vătămate, împăcarea produce efecte numai dacă este însușită de procuror.

Nu în ultimul rând, o deosebire fundamentală față de dispozițiile Codului penal din 1969 constă în devansarea momentului procesual până la care poate interveni împăcarea: dacă, potrivit vechii reglementări, împăcarea producea efecte în condițiile în care intervenea până la rămânerea definitivă a hotărârii, în conformitate cu actualul cod, împăcarea poate înlătura răspunderea penală numai dacă are loc până la citirea actului de sesizare a instanței.

Pe de altă parte, similar reglementării anterioare, împăcarea produce efecte numai cu privire la persoanele între care a intervenit (adică, inculpat și persoană vătămată/parte civilă). Totodată, actualul Cod penal menține dispozițiile anterioare privind împăcarea pentru persoanele fizice lipsite de capacitate de exercițiu, respectiv cu capacitate de exercițiu restrânsă: în cazul persoanelor lipsite de capacitate de exercițiu, împăcarea se face numai de reprezentanții lor legali, iar împăcarea persoanelor cu capacitate de exercițiu restrânsă poate interveni doar cu încuviințarea persoanelor prevăzute de lege.

Sub aspect procesual, instituția împăcării este prevăzută în actualul Cod de procedură penală român¹, printre cazurile care împiedică punerea în mișcare și exercitarea acțiunii penale, conducând la stingerea acțiunii penale prin clasare (în cursul urmăririi penale) sau prin încetarea procesului penal (în cursul judecății). Astfel, din coroborarea dispozițiilor Codului de procedură penală² cu cele ale Codului penal³ reiese că acțiunea penală pusă în mișcare din oficiu nu mai poate fi exercitată dacă intervine împăcarea.

Relevante, pentru interpretarea și aplicarea dispozițiilor penale și procesual-penale în materia împăcării, sunt două decizii ale Înaltei Curți de Casație și Justiție pronunțate într-un recurs în interesul legii, respectiv pentru dezlegarea unei chestiuni de drept:

- Decizia nr. XXVII/2006 (Secții Unite)⁴, care își menține valabilitatea și în prezent, potrivit căreia "Încetarea procesului penal în cazul infracțiunilor pentru care

---

¹ Codul de procedură penală adoptat prin Legea nr. 135/2010 (intrată în vigoare la 1 februarie 2014), publicată în Monitorul Oficial al României nr. 486 din 15 iulie 2010, cu modificările și completările ulterioare.

² Art. 16 alin. (1) lit. g) C.proc.pen.

³ Art. 159 C.pen.

⁴ Publicată în Monitorul Oficial al României nr. 190 din 20 martie 2007.

împăcarea părților înlătură răspunderea penală poate fi dispusă de instanță numai atunci când aceasta constată nemijlocit acordul de voință al inculpatului și al persoanei vătămate de a se împăca total, necondiționat și definitiv, exprimat în ședința de judecată de aceste părți, personal sau prin persoane cu mandat special, ori prin înscrisuri autentice”;

• Decizia nr. 9/2015 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală)¹, prin care instanța supremă a hotărât că ”1. în aplicarea art. 67 din Legea nr. 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator, încheierea unui acord de mediere constituie o cauză sui-generis care înlătură răspunderea penală, distinctă de împăcare; 2. încheierea unui acord de mediere în condițiile Legii nr. 192/2006 poate interveni în tot cursul procesului penal, până la rămânerea definitivă a hotărârii penale”. În legătură cu interpretarea dată prin această decizie, s-a pronunțat și Curtea Constituțională a României (prin Decizia nr. 397/2016)², având în vedere actuala reglementare privind momentul procesual până la care poate interveni împăcarea cu efecte asupra înlăturării răspunderii penale; în acest sens, instanța de contencios constituțional a constatat că dispozițiile art. 67 din Legea nr. 192/2006 ”sunt constituționale în măsura în care încheierea unui acord de mediere cu privire la infracțiunile pentru care poate interveni împăcarea produce efecte numai dacă are loc până la citirea actului de sesizare a instanței”.

2. Schimbarea încadrării juridice a faptei pe parcursul procesului penal

În lipsa unei definiții legale a expresiei ”încadrare juridică a faptei”, doctrina a apreciat că această sintagmă presupune stabilirea textului de lege care prevede și sancționează acea faptă, precum și caracterizarea respectivei fapte ca infracțiune potrivit acestui text (Dongoroz ș.a., 1976, p. 181). Totodată, în literatura juridică mai veche s-a arătat că la încadrarea juridică a faptei trebuie avută în vedere nu numai norma cuprinsă în textul de lege incriminator, ci totalitatea normelor care determină caracterizarea juridică a acelei fapte (Marcov, 1967, p. 106).

Prin urmare, încadrarea juridică a faptei reprezintă operațiunea logică prin care organul judiciar stabilește o corespondență între fapta descrisă în actul de sesizare și conținutul legal abstract stipulat în norma penală de incriminare, atribuind acelei fapte concrete denumirea infracțiunii prevăzute în / și sancționate potrivit aceluși text de lege, prin raportate și la dispozițiile generale privind infracțiunea și individualizarea pedepselor.

¹ Publicată în Monitorul Oficial al României nr. 406 din 9 iunie 2015.

² Publicată în Monitorul Oficial al României nr. 532 din 15 iulie 2016.

Pe parcursul soluționării unei cauze penale, prima încadrare juridică a faptei este realizată de către organul de urmărire penală în actul de începere a urmăririi penale (ordonanța)¹.

Ulterior, în cursul urmăririi penale, organul de urmărire penală poate schimba încadrarea juridică a faptei în cazul în care, după începerea urmăririi penale, constată împrejurări care conduc la o altă încadrare, cu obligația de a-l informa pe suspect sau inculpat cu privire la această schimbare².

După sesizarea instanței, schimbarea încadrării juridice mai poate interveni doar în faza de judecată³, dacă din probele administrate în cursul cercetării judecătorești reiese necesitatea unei alte încadrări. Și într-o asemenea situație, instanța este obligată să pună în discuție noua încadrare și să atragă atenția inculpatului asupra dreptului de a cere lăsarea cauzei mai la urmă sau de a cere amânarea judecății, pentru a-și pregăti apărarea.

Este de subliniat, în legătură cu procedura schimbării încadrării juridice în cursul judecății, recenta modificare legislativă adusă Codului de procedură penală⁴, în sensul reglementării exprese a obligației instanței care dispune schimbarea încadrării juridice de a pune în vedere inculpatului că are dreptul să ceară lăsarea cauzei mai la urmă sau amânarea judecății, pentru pregătirea apărării față de noua încadrare. De altfel, această modificare⁵ a fost justificată de necesitatea punerii în acord a dispozițiilor procesual-penale cu cele ale Constituției, ca urmare a interpretării date de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 250/2019⁶.

Așadar, procedura schimbării încadrării juridice a faptei în cursul judecății presupune două obligații ale instanței, în ceea ce privește informarea inculpatului:

- prima - atragerea atenției inculpatului, odată cu punerea în discuție a noii încadrări, că are dreptul să ceară lăsarea cauzei mai la urmă sau amânarea judecății, pentru a-și pregăti apărarea;
- a II-a - punerea în vedere inculpatului, după dispunerea schimbării încadrării juridice, că are dreptul să ceară lăsarea cauzei mai la urmă sau amânarea judecății, pentru a-și pregătirea apărarea față de noua încadrare.

---

¹ Așa cum reiese din conținutul art. 305 alin. (2) coroborat cu art. 286 alin. (2) C.proc.pen.

² Art. 311 alin. (1) și (3) C.proc.pen.

³ Art. 386 C.proc.pen.

⁴ Prin Legea nr. 201/2023, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 618 din 6 iulie 2023.

⁵ Alin. (1) al art. 386 C.proc.pen.

⁶ Publicată în Monitorul Oficial al României nr. 500 din 20 iunie 2019; prin această decizie, instanța de contencios constituțional a constatat că dispozițiile art. 386 alin. (1) C.proc.pen. "sunt constituționale în măsura în care instanța de judecată se pronunță cu privire la schimbarea încadrării juridice date faptei prin actul de sesizare printr-o hotărâre judecătorească care nu soluționează fondul cauzei".

Totodată, în cazul în care noua încadrare juridică vizează o infracțiune pentru care este necesară plângerea prealabilă a persoanei vătămate, instanța de judecată are obligația de a chema persoana vătămată și de a o întreba dacă înțelege să introducă o asemenea plângere¹. Dacă persoana vătămată formulează plângere prealabilă, instanța continuă cercetarea judecătorească; în situația în care persoana vătămată nu formulează plângere prealabilă, instanța dispune încetarea procesului penal.

În faza camerei preliminare nu se poate dispune schimbarea încadrării juridice a faptei, întrucât procedura camerei preliminare are ca obiect² doar verificarea legalității competenței sesizării instanței, precum și verificarea legalității administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală.

3. Consecințele Deciziei Curții Constituționale nr. 222/2023

Atât dispozițiile din Codul penal referitoare la momentul procesual până la care poate interveni împăcarea, cât și dispozițiile din Codul de procedură penală referitoare la schimbarea, în cursul judecății, a încadrării juridice a faptei într-o infracțiune pentru care este incidentă împăcarea au fost supuse controlului de constituționalitate, ca urmare a invocării unei excepții de neconstituționalitate asupra căreia Curtea Constituțională a României s-a pronunțat prin Decizia nr. 222/2023³.

Autorul excepției a susținut, în principal, că în cazul în care se dispune schimbarea încadrării juridice în cursul judecății într-o infracțiune pentru care este aplicabilă împăcarea, conform legii penale, instituția juridică a împăcării nu își mai poate produce efectele de înlăturare a răspunderii penale, fiind depășit momentul procesual al citirii actului de sesizare a instanței, impus de art. 159 alin. (3) C.pen., fapt ce conduce la încălcarea flagrantă a prevederilor constituționale⁴ privind ocrotirea egală prin lege a tuturor drepturilor procesuale fundamentale și a garanțiilor acestora.

În considerentele acestei decizii interpretative, Curtea Constituțională a apreciat că schimbarea încadrării juridice în cursul judecății reprezintă, în fapt, o reîncadrare a faptelor penale pentru care a fost acuzat inculpatul prin rechizitoriu, ceea ce conduce la o reconfigurare a întregului cadru procesual în care urmează a se desfășura soluționarea cauzei. Reconfigurarea cadrului procesual plasează inculpatul în fața unei noi acuzații în materie penală, acuzație care necesită o apărare adecvată,

---

¹ Așa cum reiese din conținutul alin. (2) al art. 386 C.proc.pen.

² Art. 342 C.proc.pen.

³ Publicată în Monitorul Oficial al României nr. 441 din 22 mai 2023.

⁴ Art. 16 și art. 21 din Constituția României, republicată în Monitorul Oficial nr. 767 din 31 octombrie 2003.

indiferent dacă noua încadrare juridică vizează o infracțiune mai gravă sau una mai ușoară din perspectiva pedepsei aplicabile. Se face referire, în acest sens, la *Cauza Adrian Constantin împotriva României*¹, în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului nu a acceptat argumentul potrivit căruia schimbarea încadrării juridice de către instanță a fost în favoarea reclamantului, din perspectiva pedepsei mai reduse prevăzute pentru infracțiunea la care s-a făcut noua încadrare (respectiv, neglijența în serviciu) și a constatat că s-a adus atingere dreptului reclamantului de a fi informat în legătură cu natura și cauza acuzației, precum și dreptului său de a dispune de timpul și facilitățile necesare pregătirii apărării, încălcându-se art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului, în ceea ce privește garantarea unui proces echitabil.

Totodată, Curtea Constituțională a reținut faptul că schimbarea încadrării juridice în faza de judecată creează o nouă situație juridică ce dă naștere unor noi drepturi pentru părți. Dacă noua încadrare vizează o infracțiune pentru care este aplicabilă împăcarea, pentru inculpat se naște dreptul de a negocia o soluție amiabilă cu persoana vătămată, fiind interesat în pregătirea unei împăcări, prin repararea pagubei sau prin îndeplinirea altor pretenții ale persoanei vătămate, care să conducă la soluția de încetare a procesului penal.

În acest context, Curtea a constatat, însă, existența unei "neconcordanțe procesuale temporale" între momentul până la care poate interveni împăcarea potrivit art. 159 alin. (3) teza finală C.pen. (momentul citirii actului de sesizare a instanței) și momentul până la care se poate realiza schimbarea încadrării juridice a faptei potrivit art. 386 C.proc.pen. (orice moment din cursul judecății, respectiv atât în cursul judecății în primă instanță, cât și în apel). Astfel, dacă instanța schimbă încadrarea juridică într-o infracțiune pentru care împăcarea înlătură răspunderea penală, nu poate lua act de o asemenea împăcare survenită după citirea actului de sesizare. Întrucât legiuitorul a omis să reglementeze această situație, apare o inegalitate de tratament între părțile din cauzele penale în care se dispune trimiterea în judecată "pentru o infracțiune pretabilă împăcării" și părțile din cauzele în care se dispune schimbarea încadrării juridice, în cursul judecății, într-o "infracțiune pretabilă împăcării": dacă, în primul caz, părțile au dreptul la împăcare cu efecte asupra înlăturării răspunderii penale, în cel de-al II-lea caz, sunt lipsite de acest drept. Se încalcă, în acest fel, atât dreptul la apărare și dreptul la un proces echitabil, cât și dreptul la împăcare, în cauzele în care legea o prevede în mod expres, drept pe

---

¹ Hotărârea din 12 aprilie 2011, document disponibil la adresa <https://www.hotararicedo.ro/index.php/news/2011/11/cauza-adrian-constantin-c-romaniei-dreptul-de-a-fi-informat-asupra-acuzatiei-in-materie-penala-implica-nu-numai-faptele-materiale-ci-si-calificarea-juridica>, accesat la data de 17.05.2024.

care instanța de contencios constituțional îl apreciază ca fiind "un drept fundamental în legislația penală actuală".

Mai mult, Curtea Constituțională a reținut că această neconcordanță a apărut ca urmare a modificărilor legislative substanțiale aduse în privința instituției împăcării prin adoptarea actualului Cod penal: în timp ce, potrivit reglementării anterioare (art. 132 din Codul penal din 1969), împăcarea părților putea interveni până la rămânerea definitivă a hotărârii, fiind deci posibilă exercitarea dreptului la împăcare chiar dacă se dispunea o schimbare a încadrării juridice în cursul judecății, noua reglementare [art. 159 alin. (3) din actualul Cod penal] devansează momentul procesual până la care poate interveni împăcarea, stabilind, ca limită, citirea actului de sesizare a instanței.

Având în vedere aceste argumente, instanța de control constituțional a ajuns la concluzia neconstituționalității soluției legislative cuprinse în art. 159 alin. (3) C.pen., dar a considerat că viciul de neconstituționalitate se raportează la o situație specifică, rezultată din coroborarea cu art. 386 C.proc.pen., astfel încât "nu instituirea, în sine, a termenului citirii actului de sesizare a instanței [...] este neconstituțională, acest termen fiind necesar, ca regulă, pentru asigurarea unui cadru procesual stabil și previzibil, ci impedimentul procesual pe care acesta îl reprezintă în producerea de efecte juridice specifice împăcării părților, în ipoteza de excepție în care această instituție devine incidentă ca urmare a schimbării încadrării juridice a faptei, ulterior citirii actului de sesizare".

Prin urmare, Curtea a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 159 alin. (3) teza finală C.pen. și a constatat că soluția legislativă cuprinsă în acest text de lege, "care privește sintagma «și dacă are loc până la citirea actului de sesizare a instanței», este constituțională numai în măsura în care nu se aplică în ipoteza schimbării încadrării juridice a faptei, ulterior citirii actului de sesizare a instanței, într-o infracțiune pentru care legea a prevăzut în mod expres că este posibilă împăcarea".

4. Concluzii

În concluzie, existența unei necorelări între unele dispoziții din actualul Cod penal în materia împăcării și unele dispoziții din actualul Cod de procedură penală în materia schimbării încadrării juridice a faptei poate conduce la încălcarea dreptului la un proces echitabil, așa cum este acesta consacrat în art. 6 al Convenției europene, atunci când părțile sunt practic lipsite de efectele juridice ale unei posibile împăcări prevăzute de lege.

Omisiunea legislativă care constă în nereglementarea situației specifice a schimbării încadrării juridice a faptei, ulterior citirii actului de sesizare a instanței, într-o

infrațiune pentru care este incidentă instituția împăcării, poate fi înlăturată printr-o completare a dispozițiilor privind împăcarea cuprinse în Partea generală a Codului penal.

Așadar, pentru punerea în aplicare a Deciziei Curții Constituționale nr. 222/2023, propunem modificarea art. 159 alin. (3) C.pen., astfel încât acesta să aibă următorul cuprins:

"(3) Împăcarea produce efecte numai cu privire la persoanele între care a intervenit și dacă are loc până la citirea actului de sesizare a instanței. Împăcarea produce efecte și ulterior citirii actului de sesizare a instanței, în ipoteza schimbării încadrării juridice a faptei, dacă noua încadrare juridică vizează o infracțiune pentru care legea prevede în mod expres că împăcarea înlătură răspunderea penală".

5. Referințe / References

Dongoroz, V., Kahane, S., Antoniu, G., Bulai, C., Iliescu, N. & Stănoiu, R. (1976). *Explicațiile teoretice ale Codului de procedură penală român. Partea special / Theoretical explanations of the Romanian Criminal Procedure Code. The special part. Vol. II.* Bucharest: Academiei Publishing House.

Marcov, G. (1967). Despre încadrarea juridică/About juridical classification. *Revista Română de Drept/Romanian Law Review*. No. 2 (year XXIII), 106.

Volonciu, N., Uzlău, A. S., Voicu, C., Moroșanu, R., Văduva, V., Tudor, G., Atasiei, D., Gheorghe, T.-V., Ghigheci, C. & Chirița, C. M. (2014). *Noul Cod de procedură penală comentat / The new Criminal Procedure Code commented.* Bucharest: Hamangiu Publishing House.

The E.Ct.H.R. Judgment of April 12, 2011, pronounced in the *Case of Adrian Constantin against Romania*, available at <https://www.hotararicedo.ro/index.php/news/2011/11/cauza-adrian-constantin-c-romaniei-dreptul-de-a-fi-informat-asupra-acuzatiei-in-materie-penala-implica-nu-numai-faptele-materiale-ci-si-calificarea-juridica>, accessed on 17 May 2024.

The Decision of the Romanian Constitutional Court no. 397/2016, published in the Official Gazette no. 532 of July 15, 2016.

The Decision of the Romanian Constitutional Court no. 250/2019, published in the Official Gazette no. 500 of June 20, 2019.

The Decision of the Romanian Constitutional Court no. 222/2023, published in the Official Gazette no. 441 of May 22, 2023.

The Decision of the High Court of Cassation and Justice from Romania no. XXVII/2006, United Sections, published in the Official Gazette no. 190 of March 20, 2007.

The Decision of the High Court of Cassation and Justice from Romania no. 9/2015, The Panel for resolving some questions of law in criminal matters, published in the Official Gazette no. 406 of June 9, 2015.